

Av. Mehmet Gün

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı

Moda ve Hazır Giyim Federasyonu'nun değerli üyeleri,

Ülkemizin değerli iş insanları olarak sizler çok daha iyi bilirsiniz ki aynı girdileri kullanarak üretilen bir malın değerini aynısından farklılaştıran şey hayaldir. Hammadde, ara madde, enerji, işçilik, yönetim, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri giderleri bir ülkeden diğerine pek az farklılık gösterir. Mikro ve makro seviyede iyi veya kötü yönetim, bu kalemlerin maliyetlerini azaltabilir, satış değerini yükseltebilir, bunlarda görece küçük farklar yaratılabilir. Fakat bu, rekabette öne geçebilmek ve yüksek katma değer ortaya çıkarmak için yeterli değildir. Rekabet gücü kazandıran ve yüksek katma değer elde etmeyi sağlayan unsurlar, yenilikçilik, tasarım ve markadır. Yani hayata geçirilmiş olan hayallerdir.

Sizce bir işinsanı boş bir resim çerçevesine niçin 100 bin dolar öder? Bir başkası boş bir meydana hiç yapılmamış bir heykele neden 150 bin lira verir? Çünkü bir ressam özgür bir kişidir. Çünkü hayallerini resme dökebilir. Daha da önemlisi bir ressam diğerlerine hayal kurmayı, resme dökmeyi, yani özgür olmayı gösterir, hayalleri gerçekleştirmeyi ve refaha dönüştürmeyi öğretir.

Boş meydana hiç yapılmamış heykeli satan İtalyan sanatçı demiş ki “Boşluk aslında büyük bir enerjidir”. Gerçekten de henüz bir çerçevenin içine hapsedilmemiş, özgürce dolaşan hayaller her birimizin har anına ve hayatına, aynı zamanda dünyaya yön veren en kudretli enerjidir.

Boş çerçeveyi satan ressam da ona 100 bin dolar ödeyen işinsanı da bunun altını çizmek, hayal kurarak özgürleşmemizi, diğerlerinin hayallerini de özgürleştirmemizi, hayallerimizi gerçekleştirerek tahmin edemeyeceğimiz kadar yüksek refaha kavuşacağımızı bizlere söylemekte ve yolunu göstermektedirler. Bunu biliyoruz ama gerçekleştiremiyoruz. Hayal kuramıyor, gerçekleştiremiyor, şikayet ediyor ama haklı şikayetlerimizi bile çekinmeden dillendiremiyoruz. Neden?

Moda ve Hazır Giyim Federasyonu'nun değerli üyeleri, sizler ve bu salonda bulunan bizler, genel olarak bu durumun istisnalarıyız. Fakat devasa ülkemizin devasa nüfusunun büyük bir bölümü, maalesef hayal kuracak zamanı ve fırsatı bulamıyor. Her gün, günün iki-üç saatini yollarda, tıkkış tıkkış araçlarda geçiriyor, üç kuruş fazla mesai ücreti alabilmek için gece yarısına kadar fabrikalarda, işliklerde, atölyelerde, overlokçularda ömür tüketiyoruz. Başkalarının hayallerini taklit etmeye, başkalarının markalarını gizli saklı kullanarak güya çok ucuza mal edip çok kar ederek satmaya, başkalarının hayalleri üzerinden geçim temin etmeye çalışıyoruz.

Kendi halkımıza olduğu gibi taklit mal satacağız diye harıl harıl çalışarak, özgürce hayal kuran, hayallerini marka, tasarım ve moda olarak hayata geçirebilenlerin bayraklarını Avrupa, Balkanlar, Afrika, Arabistan, Kafkasya ve Asya ülkelerine taşıyoruz. Kendi bayrağımız yerine başka ülkelerin bayraklarını dalgalandırıyoruz. Bu bize yakışıyor mu? Yasal takibe uğradığımız zaman ise işletmelerimizi yıkıma uğruyor, sermayemizi yok oluyor, mallarımız müsadere ediliyor, işverenlerimiz hapis ve para cezalarıyla karşılaşılıyor. Daha da önemlisi, memleketin ücra köşelerinden kopup gelen, han odalarında, bekar evlerinde zor şartları göğüsleyerek yaşamlarını sürdüren, nice zorluklara katlanıp, tırnakları ile kazıyarak bir üretim işletmesi kuran, çoğunluğu da hazır giyim sektöründe mantar gibi biten birçok firma,

güçlenerek refahımızı hızla artıracak iken çelimsiz bir yel estiğinde bile ekin gibi biçilerek yok olup gidiyor? Çünkü Türkiye (istisnalar hariç) hayal kuramıyor, hayal kurmaktan, hayalini gerçekleştirmek için yola çıkmaktan korkuyor, kendini daha büyük ve varlıksal tehlikelere atıyor, başkalarının hayallerini gerçekleştirmeye çalışıyor.

Değerli üyeler,

Fason imalat, başkasının tasarladığını üç kuruşa gerçekleştirmek değil midir? Bunun taklit imalattan farkı, başkasının malını üretirken yasal takibe uğramaktan korunmak demek değil midir? Sanmayın ki bu sadece hazır giyimde böyledir. Memleketin bereketli ovalarında ekilen buğdayın, arpanın ve diğer bitkilerin tohumlarını başkaları üretip, bizleri o tohumları ekmek için kiralamıyorlar mı? İçtiğimiz gazozun, şişelediğimiz suyun, hazır aldığımız gıdaların markalarının ne kadarı bizim kendimizindir?

Tehlikenin farkında mıyız? **Fabrikalarımız ve üretim tesislerimiz başkaları için üretim yapıyor, yani başkalarının fabrikasıyız.** Depolarımız, antrepolarımız başkaları için üretilmiş, başkalarının üretip bize sattığı malların deposu, yani başkalarının deposuyuz. Yediğimiz, içtiğimiz, giyinip kuşandığımız şeyler başkalarının tasarımı, başkalarının markası, yani başkalarının mallarını sattığı 85 milyonluk büyük bir pazarız. Sağlığımız için inşa ettiğimiz hastaneler, kullandığımız tıbbi malzemeler ve iyileşmek için içtiğimiz ilaçlar başkalarının hayal ettiği, tasarlayıp gerçekleştirdiği, bir aşamadan sonra hamallık kısmını bize yaptırdığı ve sonra da bize yüksek katma değerle sattığı şeyler.

Moda ve hazır giyim sektöründe kendi hayalimizi neden kurmuyor, neden gerçekleştiriyor, gözünü bize dikmiş olan ülkelerde kendi bayrağımızı gururla dalgalandırmıyoruz Başkalarının hayal edip tasarladığı ve gerçekleştirdiği şeyleri taklit etmeyi bırakmalı, yeni ve özgün hayaller kurmalı, özgün ve farklı ürünler tasarlamalı, üretmeli ve insanların hayallerine hitap etmeliyiz. **Henüz dikilmemiş bir elbiseyi astronomik fiyata satabilmeliyiz. İsteyen de istediği şekilde giyinebilmeli.** Türkiye'nin dünyaya açılan kapısı Atatürk Havalimanı'ndaki Zeki Triko'nun mayo reklamını kaldırmak isteyenlere "Sen önce kendi nefsinı terbiye et" diyebilmeliyiz.

Bütün bunların köklerinin kökünde yargı sorunu var. Bugün sizlere bunu anlatmak istiyorum. Cumhurbaşkanına hakaret soruşturmaları, sulh ceza hakimliklerinin kolayca verdiği ve tedbir olmaktan çıkıp cezalandırma yöntemi haline gelmiş olan tutuklama kararları, uzun süren tutukluluk halleri, üç-dört ayda bitmesi gereken davaların dört-beş sene sürmesi, Ergenekon, Balyoz, Rahip Brunson, Osman Kavala, yabancı gazetecilere ilişkin davalarda, tarafsızlığı şüphe götürülen heyetlerin verdiği tartışmalı beraat ve mahkumiyet kararları, alt mahkemelerin üst mahkemenin kararına uymayı reddetmeleri, milletvekillerinin bile dokunulmazlığının siyasi ortama göre siyasi kararlarla ortadan kaldırılması gibi normal bir hukuk düzeninde varlığı kabul edilemeyecek olan durumlar hayal kurmamızı bile önlüyorlar. Hayal kuramayan, bir kişi de olsa toplum da olsa, hayat damarını kaybetmiş demektir.

İnsan diğerleri ile her zaman bir yarış içindedir ama her zaman da diğerleri ile dayanışma isteğindedir. Birlik olarak güçlenmek, bir olarak diğerlerine göre daha ileriye daha farklı bir yere gitmek isteriz. Bu ikisi birbiri ile çelişir gibi görünür ancak çelişki değil toplumların gelişmesini sağlayan devinimdir. Her bir bireyini daha ileriye gitmek, daha farklı şeyler yapmak için güçlendiren ve her bir bireyinin böyle davranabileceğinde anlaşılan ve buna güven oluşturabilen toplumlar ileriye giderler.

Toplumsal dayanışmanın ve bireysel özgürlüklerin temeli olan yargı, hayalleri gerçeğe ve refaha dönüştüren güçtür. Özgür yargı, özgürleştirir ve zenginleştirir. Bağımlı yargı ise bütün toplumu bağımlı ve kısıtlı hale getirir. Siyasetin, eser miktarda olsa bile elini soktuğu

yargı, bütün toplumu ve bireyleri siyasilere bağımlı hale getirir, adı demokrasi olsa da bütün ülkeyi ve milleti siyasetin merkezine çöreklenmiş olan küçük bir siyasi oligarşinin emrine teslim eder.

Türkiye'nin orta demokrasi seviyesinde olmasının, yıllardır orta gelir seviyesini aşamamasını, ekonominin bir ileri bir geri gitmesinin, yıllar boyunca tırnakla kazınarak elde edilen başarıların bir çırpıda yok olmasının nedeni, Türkiye'de hiçbir zaman özgür olamamış yargıdır.

Birilerinin siyasi menfaatler elde etmesi ve adeta ülkenin başına bela olması için yargıyı siyasete bağımlı ve kesin bir vesayet altında tutması, kendi kendimize kurmuş olduğumuz bir kapandır. Türkiye bu kapıyı kırmakta çok geç kalmış, bunun cezasını da yıllardan beri çekmekte ve büyük bedeller ödemektedir. Zaman zaman büyük zararlar da görmüştür.

Türkiye yargıyı A'dan Z'ye reforme etmek, kaliteli hizmet verir, şeffaf, hesapverir ve hukukun üstünlüğüne en yüksek derecede riayet eder, tam bağımsızlığını hak eder ve koruyabilir bir yapıya kavuşturmak ve hukukun üstünlüğü ile kusursuz adaleti tecelli ettirebilir hale getirmek zorundadır.

Daha İyi Yargı Derneği 10 yılı aşan birikimi ile dokuz kişilik bir ekibin bir yılı aşkın bir sürede geliştirdiği yenilikçi çözüm önerilerini "A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu" adıyla kitaplaştırarak yayınlamış, Türkiye'de ve dünyada tartışmaya açmıştır.

Önerilerimiz özetle şöyle:

1.Hakimler Savcılar Kurulu'nu, toplumun tüm kesimlerini temsil eden, hiçbir kişi, grup veya koalisyonun etki edemeyeceği, tam bağımsız hale dönüştürerek, kaliteli yargı hizmeti üretimine odaklanan düzenleyici bir kurum olarak Adalet Yüksek Kurumu oluşturmak ve bu kurumu tüm paydaşlarla sürekli olarak danışan ve tavsiyeler oluşturan Daimî Hukuk Şûrası ile güçlendirmek.

2.Yargının idaresiyle ilgili, Adalet Yüksek Kurumu kararları da dahil her türlü karar ve işlemi etkin yargısal denetime açmak ve bu amaçla yargı konularında uzmanlaşmış Adalet Yüksek Mahkemesi oluşturmak.

3.Anayasa Mahkemesi'nin daire sayısını 3'e çıkarmak, üye sayısını 15'den 30'a yükseltmek, seçimlerini kamuoyunun katılımına açık şeffaf ve yargı denetime tabi tutarak kapasitesini artırmak ve siyaseten tarafsızlığını geliştirmek.

4.Hukuk mesleklerinin her biri için, yönetimleri sadece meslek mensupları tarafından seçilen, tam bağımsız yargısal meslek kuruluşları oluşturmak ve bu kuruluşları anayasa ile güvence altına almak.

5.Yargı görevlerine kabul ve atamalarında tam liyakati sağlamak; yargı üst organlarına, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine adaylık ve atamalarda kamuoyunu dahil ederek tam şeffaflığı, seçme ve atama kararlarını gerekçeli açık oya tabi tutup bütün aşamaları yargı denetimine tabi kılarak tam hesapverirliği sağlamak.

6.Ahi geleneğinin özüne uygun olarak yeknesak hukuk meslekleri kariyer planı oluşturmak ve insan kaynaklarını ihtiyaca uygun olarak geliştirip liyakat esaslı olarak değerlendirmek.

7.Yargı hizmet birimlerini, mahkemeleri ve insan kaynaklarını 26 kalkınma bölgesi bazında optimum şekilde dağıtmak, uzmanlıkları merkezlerde yoğunlaştırırken hizmeti halkın ayağına götürmek.

8.Uyuşmazlıkları erken aşamada tespit ederek yargının iş yükünü önceden kestirmek, yargı kaynaklarını ileriye yönelik planlamak, modern uyuşmazlık yönetim usulleri ve dava öncesi dürüst ifşa ve ibraz kurallarıyla sulh ve uzlaşmayı teşvik etmek, buna rağmen yargıya intikal eden en karmaşık davaları en geç üç-dört ay içinde sonlandırmak.

9.Herkese karşı hukukun üstünlüğü için kamu görevlilerinin suçlarında idari amirlerinin ve kendi kuruluşlarının soruşturma izni vermesi şartını ilga etmek; dokunulmazlıkları hukuk yoluyla güçlendirmek, yasama dokunulmazlığına sahip olanların soruşturmasında Adalet Yüksek Mahkemesi'ni münhasır yetkili kılmak ve siyasi kararlar dokunulmazlık kaldırılmasını ilga etmek; yargı ve kamu üst-düzey görevlilerinin suçlarının soruşturmasını münhasıran Adalet Yüksek Mahkemesi'ne vermek.